

Tilsyn i sauebesetninger våren 2017

Tap av sau på utmarksbeite er en av de største dyrevelferdsmessige utfordringene vi har i Norge. Tap til fredet rovvilt anses å være den viktigste enkeltårsaken. Mattilsynet har gjennomført inspeksjoner hos sauebrukere som hadde et samlet tap over 10 % i beitesesongen 2016.

I Gudbrandsdalen utgjorde dette 22 stk. og det var bl.a. fokus på fôring, dokumentasjon i form av slipplister/helsekort og forebygging av tap. Tre av disse besetningene fikk pålegg fra Mattilsynet. De regelbrudd som ble avdekket gjaldt manglende brannvarsling, tynne dyr og liten bruk av forebyggende tiltak. Mattilsynet har blitt godt mottatt på gårdene og har sett mange fine sauehold med engasjerte saueiere.

Håndtering av kadaver

Mattilsynet vil minne om at døde småfe og storfe skal leveres til kadaverbil. Det er forbudt å grave ned døde drøvtyggere, samt å bruke de til åte. Kadaver skal være tildekket frem til henting, helst med presenning/plast slik at ikke åtseldyr kan komme til. Dette er av hensyn til eventuell smittespredning.

Mattilsynet tar ved kapasitet ut hjerneprøve av småfe over 18 mnd. alder og storfe over 4 års alder. Det er da viktig at ikke øremerker tas av dyret, slik at identiteten er sikker. Man kan legge øremerket løst på dyret som alternativ dersom de må fjernes fra ørene.

Skrantesjuka

Skrantesjuka (Chronic Wasting Disease (CWD)) er en prionsykdom (en type proteiner som ikke brytes ned i kroppen) hos hjortedyr. Det finnes ulike typer av prionsjukdommer hos dyr og de mest kjente er skrapesjuka hos sau, kugalskap (BSE) hos storfe og skrantesjuka hos hjortedyr. Det ble tatt ut et stort antall hjerneprøver fra vilt under høstens jakt i Gudbrandsdalen og det ble ikke påvist noen positive dyr. I Nordfjella pågår det nå avlaving av reinsdyrstammen for å hindre smittespredning av denne sykdommen.

Utegang vinterstid

Vi vil minne om at småfe og storfe som går ute i vinterhalvåret har krav på frostfritt drikkevann, tilstrekkelig fôr og ly for vær og vind. Et ly skal bestå av minst tre vegger og tak, og liggearealet må være stort nok til at alle dyrene kan ligge samtidig. Liggeunderlaget skal være rent, bekvemt og tørt. Det foreligger også krav til at dyr som krever ekstra stell (ved kalving, sykdom, skade) får tilgang til et egnet rom som kan varmes opp. Til det sistnevnte ligger også fikseringsmulighet ved behandling av dyr.

Har du startet opp med nytt dyreslag, avsluttet et dyrehold eller bygget fjøs?

Det er viktig at Mattilsynet får beskjed om slike endringer. Dette kan gjøres via vår Skjematjeneste på hjemmesiden, eller ved å kontakte oss direkte.

Husdyrregisteret er en kanal som Mattilsynet bruker for informasjon og det er viktig at dyrehold oppdateres i dette kontinuerlig. Dette spesielt for å sikre god og sikker sporbarhet ved f.eks. et utbrudd av en smittsom sykdom blant dyr eller hvor mat har gjort folk syke. Det

er ikke krav om at Mattilsynet skal godkjenne fjøstegninger eller fjøsbygg. Det er imidlertid krav om at Mattilsynet gis beskjed når dyr settes inn i nytt eller ombygget fjøs.

Blåspray forbudt til matproduserende dyr

«Blåspray» har vært brukt til behandling av overfladiske sår og hudinfeksjoner på dyr. Mange av disse sprayene inneholder virkestoffer med blå farge som det ikke er tillatt å bruke på matproduserende dyr. Dersom du ønsker å benytte «blåspray» til matproduserende dyr, inkludert hest som også er i matkjeden, er det viktig at du først undersøker hvilket fargestoff sprayen inneholder. Flere blå fargestoffer, for eksempel krystallfiolett, basic violet, metylrosanilin eller gentianafiolett, er ikke oppført i tabell 1 i vedlegget til forskrift om legemiddelrester i næringsmidler fra dyr. De skal derfor ikke brukes til matproduserende dyr. Det finnes også sprayer med blå farge som inneholder tillatte fargestoffer som har E-nummer, for eksempel E131 Patent blå V og E133 Brilliantblå FCF. I Norge finnes det ingen godkjente legemidler med disse fargestoffene.

Pass på gårdskatten

Katter er ofte en del av gården og en kjærkommen musefanger og venn. Selv om katten har pels, så er den ikke tilpasset vår kalde vinter. Katten ble importert i sin tid fra arabiske land og har en pels som er tillaget for å stenge varmen ute; noe vi ofte ser når katter ligger tett inntil peisvarmen. Nå på vinteren må katten derfor ha tilgang til en plass som gir ly for kulde, vær og vind.

Mattilsynet har erfart at noen kattehold kan gå ut av styring og bli for store. Dette kan gi opphav til ville katter, sykdom og innavl. Mattilsynet anbefaler å holde antallet katter nede gjennom kastrering/sterilisering. Id-merking, vaksinerings og ormekur anbefales også for å kunne holde god kontroll og sikre en god helse. Husk også at katter skal ha vann, ikke melk. Melken inneholder stoffer som kattene ikke tåler.

Mer informasjon om prosjekter, regelverket og andre aktuelle tema finner du på

www.mattilsynet.no

Ta gjerne kontakt med oss for informasjon og veiledning!

Hilsen Mattilsynet, avdeling Gudbrandsdal

Telefon 22 40 00 00, e-post: postmottak@mattilsynet.no